

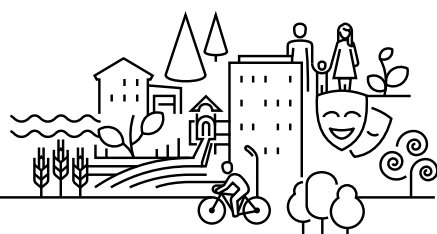

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2024/25

Skoghus barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSDOKUMENTER	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
SKOGHUS BARNEHAGE HAR TO SELVSTENDIGE SATSNINGSOMRÅDER.	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	4
3.2 SATSINGSOMRÅDENE.....	4
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING.....	5
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	6
4.1 OMSORG	6
4.2 LEK	6
4.3 DANNING.....	7
4.4 LÆRING	8
4.5 VENNSKAP OG FELLESKAP.....	8
4.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	9
4.7 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	9
4.8 BARNEHAGENS FASTE TEMA	11
5 BARNES MEDVIRKNING	12
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	12
6.1 PROGRESJON	13
6.2 DIGITAL PRAKSIS.....	13
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	13
7 OVERGANGER.....	14
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	14
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	15
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	15
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	16
9. AKTIVITETER / ÅRSJUL.....	18
10. PLAN FOR VURDERING.....	18
11. PROGRESJONSPLAN.....	25

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 08.08.2024

Barnehagens styrer: Monica Mellum

Årsplanen ligger på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2023-2026:

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode ressurser for sine og andres barn.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

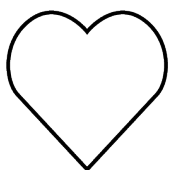
Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og elever får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte, får det med riktig innsats tidsnok.

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi og handlingsplan 2023-2026](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Skoghus barnehage har to selvstendige satsningsområder.

- Fra jord til bord
- Vi jobber med barnesamtaler

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

- Vi har fått drivhus i barnehagen og ønsker å observere prosessen fra frø til ferdig produkt. Vi benytter «Matjungelen» som verktøy.
- Vi fortsetter å utvikle arbeidsredskapet barnesamtaler. Svarene barna gir vil bli lagt stor vekt på i planlegging og utforming av de daglige aktivitetene i barnehagen. Dette fordi vi ønsker å sikre bedre medvirkning og medbestemmelse fra barna.

3.2 Satsingsområdene

- Fra jord til bord
- Barnesamtaler

Barnesamtaler

Pedagogene i barnehagen skal kommende barnehageår videreutvikle barnesamtaler som et av våre verktøy for å fremme et inkluderende barnehagemiljø som oppleves trygt for barna. Det handler om å gi barn en stemme og la dem sette ord på sin egen virkelighet. Barn vet aller mest om hvordan de har det, selv om enkelte voksne kan mene noe annet. Vi skal gjennom arbeid med systematiske barnesamtaler tilrettelegge for at barn selv kan fortelle om opplevelsene sine og hvordan de har det i barnehagen.

Barnehagens tiltak:

- Det gjennomføres barnesamtaler i forkant av hver foreldresamtale på storebarnsavdelingene.
- Personalet bruker barnesamtaler aktivt for å få frem barnets egne vurderinger av barnehagemiljøet.
- Personalet bruker barnesamtaler aktivt som verktøy for planlegging, gjennomføring og evaluering.

3.3 Kompetanseutvikling

- Re-komp
- Pedagog treff i sonen
- Fagmøter og personalmøter
- Planleggingsdager

Pedagogtreff:

Rammeplanen (2023) krever at pedagogiske ledere skal lede det pedagogiske arbeidet i tråd med godt faglig skjønn. Vi kom forrige barnehageår godt i gang med systematiske pedagogtreff på tvers av barnehagene i sone Ski sørøst. Målet er å styrke mellomledernivåene i alle barnehagene i sonen for slik å øke nærværet og kvaliteten på det pedagogiske arbeidet. I treffene får pedagogene faglige oppdateringer i tråd med satsningsområdene inkluderende barnehagemiljø, barnesamtaler og ledelse. Gjennom å dele erfaringer og arbeidsmetoder i et større fagmiljø sikrer vi Rammeplanens krav og forbedrer kvaliteten på barnehagenes pedagogiske tilbud.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet følger trygghets sirkelen for å etablere trygghet og god tilknytning.
- Personalet setter ord på følelser og handlinger.
- Vi deler barna i smågrupper.
- Personalet bruker anerkjennende kommunikasjon.
- Vi legger til rette for at det fysiske miljøet er både trygt og utfordrende.

For at flest mulig av personalet skal kjenne barna gjennomfører vi hospitering av personalet på tvers av avdelingene. Vi jobber mye med verktøyet «inkluderende barnehagemiljø» og «snakke med barn».

4.2 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek

både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Lekegrupper innad/på tvers av avdelingene.
- Tilrettelegging for ulike typer lek. Balanse mellom definerbart/undefinerbart materiell.
- Vi bruker de rommene vi har, inkludert uterommet og nærmiljøet.
- Det skal være avsatt tid til lek, med færrest mulige overganger.
- Personalet arbeider for å tone seg inn/ut av leken - med mål om å fungere som et "støttende stillas" etter barnas behov.

4.3 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Barna skal møte kulturelle og religiøse uttrykk, gjennom markeringer og aktiviteter.
- Vi gjennomfører barnesamtaler, for å utvikle barnas evne til undring og sikre medvirkning.
- Vi veileder i situasjonen.
- Respektfull tale med barn og hverandre.
- Vi støtter barnas utvikling av egen identitet og bidrar til at barna utvikler positiv selvfølelse.
- Vi lærer barna om egne og andres grenser

4.4 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet setter ord på tanker og handlinger i samspill.
- Personalet lar barna øve seg på mestre aktiviteter som påkledning og smøring av mat.
- Selvstendighet øves på i samarbeid med hjemmet.
- Vi opptre som støttende stillas rundt barnet og bidrar akkurat nok, ikke for mye og ikke for lite.

4.5 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og personalet. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Vi deler i smågrupper.
- Vi observerer og veileder barna ved behov.
- Personalet er bevisste på å være gode rollemodeller.
- Vi prioriterer inkluderende fellesskap hvor det er plass til alle.

- Personalet legger til rette for gode felles opplevelser

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.6 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Vi har lese- og sangstunder for alle aldersgrupper.
- Personalet oppfordrer barna til å bruke de ordene de kan samtidig som språket utvides.
- Personalet bruker norsk som hovedspråk i barnehagen.
- Personalet utdyper setninger, gjentar ord og setninger, vi setter ord på tanker og handlinger.
- Vi lytter og tolker barnas ytringer, både verbale/nonverbale.

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

4.7 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- **Kommunikasjon, språk og tekst**
Vi samtaler med barna
Vi bruker konkrete og kroppsspråk
Vi leser bøker
Vi spiller spill
Vi benevner og utvider ord og uttrykk
- **Kropp, bevegelse, mat og helse**
Vi bruker skogen aktivt
Vi tilrettelegger for fysisk aktivitet innendørs og utendørs
Vi følger Helsedirektoratets kostholdsråd
Vi jobber aktivt med «fra jord til bord»
- **Kunst, kultur og kreativitet**
Vi er åpne for barns uttrykksform
Vi bruker varierte materialer
Vi maler og tegner ute og inne
Vi prioriterer prosess fremfor produkt
- **Natur, miljø og teknologi**
Vi undrer oss og reflekterer over naturfenomener
Vi er gode brukere av skog og nærmiljø.
Vi etterlater stedene vi besøker slik vi fant dem
Vi bruker IKT i samhandling med barna
- **Antall, rom og form**
Vi teller i hverdagssituasjoner
Vi sorterer
Vi benevner matematiske begreper
Vi leker med tall og former

- **Etikk, religion og filosofi**

Vi samtaler om rett og galt, etikk og moral

Vi undrer oss sammen med barna og støtter opp om videre undring

Vi markerer merkedager og helligdager til religioner som er representert i barnehagen

- **Nærmiljø og samfunn**

Vi legger opp til demokratiske prosesser

Vi går turer og utforsker nærmiljøet

Vi markerer Pride, hvor vi har fokus på mangfold, kjærlighet og retten til å elske den man vil

Vi har sikkerhetsuker hvor vi jobber med brannvern og førstehjelp

4.8 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Vi gjennomfører barnesamtaler 2 ganger i året
- Vi gir barna valgmuligheter i aktiviteter
- Vi observerer og dokumenterer situasjoner ut ifra barns kroppsspråk
- Tar med barns interesser aktivt i den pedagogiske planleggingen

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 3.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi er tilstedeværende og observerer barns ferdigheter
- Vi følger progresjonsplaner, se side 25
- Vi bruker didaktiske planer aktivt

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker digitale leker for å lære koding,
- Vi bruker I-pad for å bli kjent med muligheter i den digitale verden.
- Vi setter opp viltkamera for å utforske naturen
- Vi bruker Bookcreator med de eldste barna

6.3 Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder. Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)

- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

[Plan for overgang barnehage - skole - SFO](#)

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Alle barn får en tilknytningsperson
- Vi gjennomfører foreldremøte for nye foreldre på forsommeren
- Vi bruker tilvenningsplan vi har laget internt i barnehagen
- Vi prioriterer et godt samarbeid og kommunikasjon med foresatte

- Vi gjennomfører oppstartssamtaler
- Vi prioriterer tilvenning i små grupper
- Vi bruker kvalitetskjenntegn for «arbeid med trygg og inkluderende tilvenning i barnehagen»

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Småbarnsavdelingene besøker storbarnsavdelingene gjennom hele året
- Vi har lang tilvenningsperiode på våren for de som skal bytte avdeling. En ansatt fra småbarnsavdelingene deltar på tilvenning
- Storbarnsavdelingene sender velkomstbrev til barn og foresatte
- Storbarnsavdelingene gjennomfører oppstartssamtale på høsten

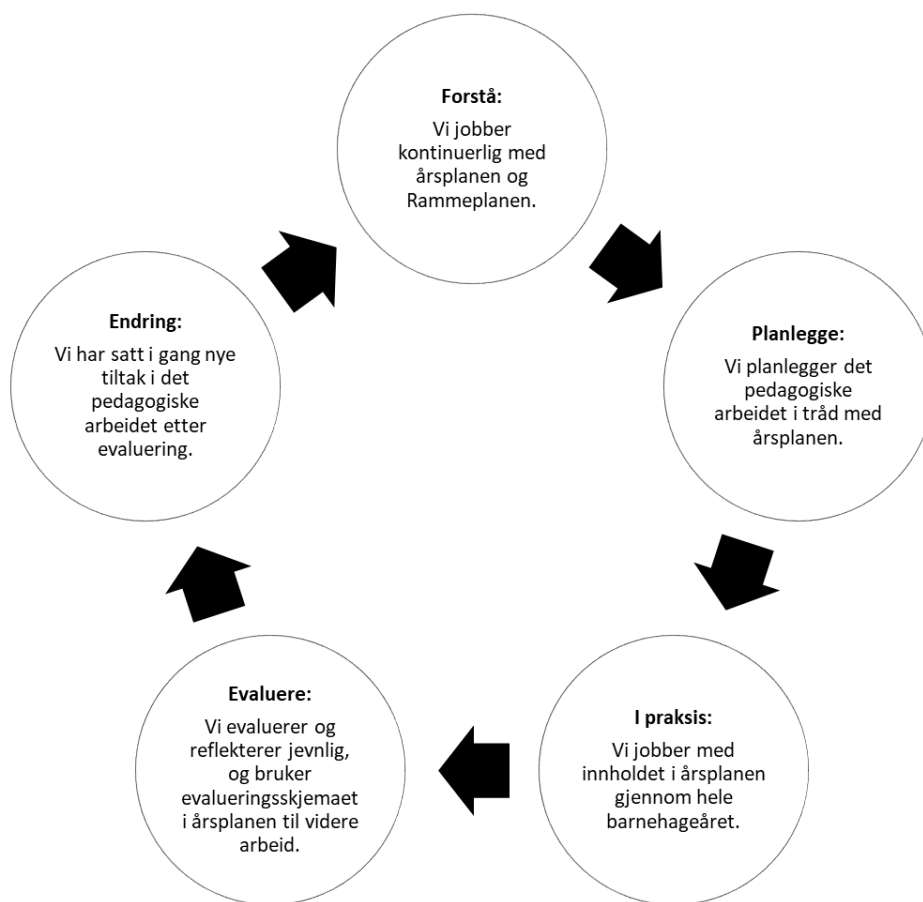
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Skolestarterne på Kokegropa og Skogkanten går på tur
- Skolestarterne har felles førskolegruppe en dag i uken. Skolestarternes gruppe heter Bjørner
- Felles vennsgruppe med Bakkebygrenda- og Dynamitten barnehage tre ganger i løpet av våren.
- Vi besøker skolene barna skal starte på.
- Personalet fyller ut skjemaet «informasjon om skolestarteren fra foresatte og barnehage til skole og SFO» i felles møte med foresatte og barnet.

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Alle ansatte har observasjonskompetanse
- Alle ansatte har planleggingstid, pedagogene har minst 4 timer og fagarbeidere/assistenter har 1 time i uken.
- Alle i personalet utarbeider didaktiske planer

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal

beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Vi vurderer og evaluerer to ganger i året, desember og mai. Og ellers ved behov for endringer.
- Vi har stor endringsvilje
- Vi reflekterer over praksisfortellinger i avdelingsmøter.
- Vi evaluerer sider av vår praksis ved bruk av Nordre Follo kvalitetskjenne tegn.

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Vi jobber med pedagogisk dokumentasjon på avdelingsmøter.
- Alle ansatte lager didaktiske planer.
- Vi informerer og dokumenterer til foresatte via IST.

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Nytt barnehageår Planleggingsdager	01.08.2024 15. og 16.08.2024 barnehagen er stengt
September	Foreldremøte	09.09 kl 1730-1930 11.09 kl 1730-1930
Oktober	Høstferie	Uke 40, barnehagen er åpen
November	Planleggingsdag	15.11.2024 barnehagen er stengt
Desember	Jul	Barnehagen er stengt julaften og nyttårsaften. Barnehagen er åpen 23, 27 og 30 desember
Januar	Planleggingsdag	02.01.2025, barnehagen er stengt
Februar	Vinterferie	Uke 8, barnehagen er åpen
Mars		
April	Påskeferie Planleggingsdag	16 – 18.04.2025, barnehagen er stengt 22.04.2025, barnehagen er stengt
Mai	1.mai 17. mai Kristi Himmelfartsdag	Barnehagen er stengt Barnehagen er stengt 29.05, barnehagen er stengt
Juni	2. pinsedag	9.06.2025, barnehagen er stengt
Juli	Sommerstengt Sommerbarnehage	Uke 28 og 29 (7.-18 juli) Uke 30 (21.-25 juli)

10. Plan for vurdering

Dette punktet omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet er tilstedeværende i samspill og lek med barna.				
2.	Hvert enkelt barn opplever nære og gode relasjoner hvor de blir sett, hørt og tatt på alvor.				
3.	Personalet tilpasser seg barnas behov for trygghet og tilknytning i organiseringen av barnehagens hverdag.				
4.	Personalet tilrettelegger for at barna er viktige omsorgspersoner for hverandre.				

Barnehagens arbeid med lek:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet arbeider i smågrupper.				
2.	Personalet gir leken en fremtredende plass i barnehagens organisering.				
3.	Personalet planlegger og arbeider for felles lek i lekegrupper.				
4.	Personalet planlegger for, er aktivt med og tilrettelegger for felles lek i utetiden.				

Barnehagens arbeid med danning:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet fremhever mangfoldet i samfunnet vårt gjennom arbeidet på avdeling.				
2.	Personalet fremmer likestilling og motvirker all form for diskriminering.				
3.	Personalet snakker om at mennesker er forskjellige, har ulike behov og ulike meninger i arbeidet med barna.				
4.	Personalet undrer seg sammen med barna, fremfor å gi de svarene.				

Barnehagens arbeid med læring:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet anerkjenner lekens betydning i barnas læringsprosesser.				
2.	Personalet velger temaer og prosjekter med utgangspunkt i barnas interesser.				
3.	Personalet planlegger aktiviteter som ligger innenfor barnas nærmeste utviklingszone for å fremme mestring.				

Barnehagens arbeid med vennskap og fellesskap:

		A	B	C	Kommentar

1.	Personalet dyrker fellesskapsfølelsen og setter i gang felles aktiviteter ute og inne.				
2.	Personalet rullerer på smågruppene for at barna skal få erfaring med å leke med flere barn.				
3.	Personalet jobber for at barna skal ha mange barnehagevenner å leke med når de er i barnehagen.				
4.	Personalet arbeider for å viske ut demografiske variabler som hemmer lek, vennskap og fellesskap (kjønn, alder, fysiske og sosiale styrker og utfordringer) for at alle skal kunne leke med alle.				
5.	Personalet forebygger, avdekker og stopper mobbing, krenkelser og utestenging.				

Barnehagens arbeid med kommunikasjon og språk:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet setter ord på barnas kroppslige uttrykk og gir barna tid til og muligheten til å gjøre seg forstått.				
2.	Personalet bruker snakkepakker aktivt og har daglige samlinger med sang, bøker, eventyr, rim og regler.				
4.	Personalet bruker humor, tuller og tøyser som et viktig hjelpemiddel i det daglige språkarbeidet for å stimulere til samtale.				
5.	Personalet fanger opp enkeltbarn som strever og setter inn nødvendige tiltak for hvert enkelt barn eller barnegrupper.				

Barnehagens arbeid med fagområdene:

		A	B	C	Kommentar
1.	Pedagogene gjennomgår fagområdene på avdelingsmøter med sitt personale gjennom året.				
2.	Personalet arbeider tverrfaglig med fagområdene, i mindre grupper og på avdelingene.				
3.	Personalet fanger opp barnas interesser og knytter aktiviteter opp mot fagområdene slik at arbeidet oppleves meningsfullt og morsomt for barna.				

Barnehagens arbeid med barns medvirkning:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet lytter til barna, deres meninger og ønsker og tar dette med i barnehagens planlegging og organisering.				
2.	Personalet gjennomfører barnesamtaler med enkeltbarn og i mindre grupper hvor barn gis				

	mulighet til å gi uttrykk for sine synspunkter om barnehagens innhold.				
3.	Personalet tar utgangspunkt i barnas interesser, ønsker og behov i planlegging, gjennomføring og evaluering.				

Barnehagens arbeid med progresjon:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet sørger for at alle barn får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.				
2.	Personalet tilbyr aktiviteter som sørger for mestring i hvert enkelt barns nærmeste utviklingszone.				
3.	Personalet sørger for progresjon i lekematerialer som tilbys barna i ulike aldersgrupper og på ulike avdelinger.				

Barnehagens arbeid med digital praksis:

		A	B	C	Kommentar
1.	Barna skal få kjennskap til og erfaringer med bruk av ulike digitale verktøy.				
2.	Personalet bruker digitale verktøy aktivt som inspirasjon og som kunnskapskilde.				
3.	Personalet utforsker kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.				

Når barnet begynner i barnehagen:

		A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen inviterer alle nye foreldre til felles møte i starten av juni.				
2.	Barnehagen sender tilvenningsbok og velkomstbrev til alle foresatte.				
3.	Barnehagen inviterer til besøksdager for barn og foreldre før sommeren.				
4.	Personalet skjermer nye barn i mindre grupper for å sørge for en trygg barnehagestart.				
5.	Personalet sørger for en individuelt tilpasset oppstart i barnehagen, i tett samarbeid med barnets foreldre.				

Overganger internt i barnehagen:

		A	B	C	Kommentar

1.	Personalet tilrettelegger for lek og aktiviteter på tvers av avdelingene.				
2.	Personalet legger en fast plan med ukentlige besøksdager, turer osv. for barna som skal over på storebarnsavdelingen, i mars hvert år.				
3.	Personal fra småbarnsavdelingene deltar sammen med barna i disse ukene for å ivareta trygghet og tilknytning.				
4.	Foresatte får informasjon om ny avdeling og personalet i god tid før oppstart i august.				

Overgang mellom barnehage og skole:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet gjennomfører egen førskoleklubb for barna som går siste året i barnehagen.				
2.	Pedagoger gjennomfører aktiviteter tilpasset de eldste barna i barnehagen.				
3.	Pedagoger gjennomfører overgangssamtale med barna, og barnas foreldre, i forkant av skolestart.				
4.	Personalet kjenner hvert enkelt barn sine utviklingsbehov og arbeider i barnas nærmeste utviklingszone inn mot skolestart.				

Barnehagens arbeid med planlegging, vurdering og dokumentering:

	Planlegge	A	B	C	Kommentar
1.	Det pedagogiske arbeidet planlegges, vurderes og evalueres på planleggingsdager, i plantid og i personalmøter.				
2.	Pedagogiske ledere planlegger det pedagogiske arbeidet på avdelingen ut fra barnegruppas samlede behov.				
3.	Personalet begrunner valg de gjør og hvilke tiltak og metoder de benytter seg av i planene som utarbeides.				

	Vurdere	A	B	C	Kommentar
1.	Pedagogene bruker avdelingsmøter til profesjonelle læringsfellesskap hvor personalet deler og kritisk undersøker sin egen praksis.				
2.	Personalet gjennomfører undervisvurderinger i desember og i mai for å kvalitetssikre vårt pedagogiske arbeid og innhold.				
3.	Pedagogene bruker systematiske barnesamtaler som verktøy i vurderingen av barnehagens praksis på storebarnsavdeling.				

	Dokumentere	A	B	C	Kommentar
--	-------------	---	---	---	-----------

1.	Pedagoger skriver månedsbrev/ukebrev til alle foreldre.				
2.	Personalet dokumenterer evalueringer som gjennomføres i form av møtereferat, logger fra refleksjonstreff, evalueringer av arbeid på avdeling og annet.				
3.	Pedagogiske ledere og styrer bruker kommunens elektroniske arkivsystem for dokumentasjon av foreldresamtaler, planer og referat fra samarbeidsinstanser.				

Barnehagens arbeid med barnesamtaler:

		A	B	C	Kommentar
1.	Det gjennomføres barnesamtaler i forkant av hver foreldresamtale på storebarnsavdelingene.				
2.	Personalet bruker barnesamtaler aktivt for å få frem barnets egne vurderinger av barnehagemiljøet.				
3.	Personalet bruker barnesamtaler aktivt som verktøy for planlegging, gjennomføring og evaluering.				

Inkluderende barnehagemiljø:

	Mål	A	B	C	Kommentar
1.	Alle barna i Skoghus er inkludert i lekende fellesskap.				
2.	Alle barn skal ha en venn.				
3.	Alle barn har flere barnehagevenner å leke med når de er i barnehagen.				
4.	Alle barn deltar i lekende fellesskap inne og ute.				

	Kjennetegn barn	A	B	C	Kommentar
1.	Vi ser barn som ler og har det gøy.				
2.	Vi hører barn som omtaler andre barn på en positiv måte.				
3.	Vi ser og hører barn som inviterer andre barn med i lek.				
4.	Vi hører barn som planlegger hva de skal leke sammen i utetiden.				

	Kjennetegn personalet	A	B	C	Kommentar
1.	Vi ser ansatte som gir leken en fremtredende plass i barnehagens organisering.				
2.	Vi ser ansatte som deler barna i små grupper og som setter i gang felles lek hvor alle barna i gruppa er med, inne og ute.				
3.	Vi ser og hører ansatte som deltar aktivt i barnas lek.				

4.	Vi ser og hører ansatte som synliggjør alle barna på gruppa.				
5.	Vi hører ansatte som fremsnakker barn og bruker et inkluderende språk.				
6.	Vi hører ansatte som utfordrer eventuelle negative definisjoner av barn.				
7.	Vi hører ansatte som sammen med barna forbereder felles leketema til utetiden.				

Barnehagens progresjonsplan

Skoghus barnehage Skoghusbarn lærer mens de leker

Innledning:

Barnehagens progresjonsplan «Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter». (Rammeplan for barnehagen kap. 8)

Barnehageloven § 1 - Formål

Barna skal:

- Få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang
- Lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen
- Utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter

Rammeplan for barnehagen

Rammeplanen har definert 7 fagområder som barna skal få opplevelser og erfaringer i forhold til. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Nedenfor vil dere se vår progresjonsplan for hvert fagområde i rammeplanen

Barnehagens 7 fagområder

- ❖ Kommunikasjon, språk og tekst
- ❖ Kropp, bevegelse, mat og helse
- ❖ Kunst, kultur og kreativitet
- ❖ Natur, miljø og teknologi
- ❖ Antall, rom og form
- ❖ Etikk, religion og filosofi
- ❖ Nærmiljø og samfunn

Kommunikasjon, språk og tekst.

*I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur **Jf. Rammeplan for barnehagen»***

De yngste barna	De mellomste barna	De eldste barna
<p>Samtale, høytlesing, sanger, rim og regler. Bruk av billed- og pekebøker. Enkel dramatisering av eventyr med bruk av konkrete. Tolke barnas kroppsspråk og benevne det man gjør. Barna får hjelp til å sette ord på følelser og opplevelser. Oppleve variert og rikt språk gjennom lek og aktiviteter. Utvikle evnen til å kommunisere i lek og samspill med andre barn.</p>	<p>Barna synger sanger med flere vers. Barna kjenner sin bokstav og kan lyden av den. Bøker, fortellinger og eventyr er tilgjengelig for barna og brukes daglig. Barna får hjelp til å sette ord på følelser og handlinger. Barna kan leke rollelek med flere barn</p>	<p>Spille spill og lese bøker sammen med barna. Bokstaver og tall synlig og tilgjengelig til lek på avdelingen. Oppmuntre til utforskning av skriving og lesing. Bruke digitale verktøy med barna. Trene på ulike lyder og lydnivåer. Barna setter ord på følelser og opplevelser. Vente på tur.</p>

Voksenrollen:

Vi skal legge til rette for at barna får varierte og positive erfaringer med språk og litteratur. Vi ansatte er aktive sammen med barna og oppmuntrer dem til å sette ord på handlinger, tanker og følelser. Vi skal reflektere og være bevisst hvordan man bruker språket i hverdagen og være språklige forbilder. Vi skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Vi skal benytte ulike språkverktøy i pedagogiske aktiviteter tilpasset barnas utviklingsnivå. Vi skal være aktivt deltagende i lek og samspill med barna.

For barna i barnehagen vår betyr dette at:

De skal få oppleve og erfare et variert og rikt språk. De får oppleve dialogisk lesing hvor barna er aktive deltagere i høytlesingen. De skal få delta i samlingsstunder hvor det benyttes konkrete, dramatisering, sanger, rim og regler. De skal få oppleve å bli inkludert i godt samspill og samtaler i all samhandling. De får erfaring med bokstavlyder og ordlyder. Det fysiske miljøet er med på å stimulere barnas nysgjerrighet for ord, bokstaver og symboler.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Kropp, bevegelse, mat og helse vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. (Rammeplan for barnehagen, 2017)

De yngste barna	De mellomste barna	De eldste barna
<p>Gå på ukentlige turer og ellers bruke uteområdet aktivt. Mye tid til lek ute og inne. Skape gode håndvaskrutiner. Hvilestund hver dag. Lære navn på ulike kroppsdelene. Oppmuntre til å lære nye ferdigheter. Vi stimulerer finmotorikken og grovmotorikken med forskjellige aktiviteter. Etablere godt kosthold, barna øver på å smøre mat selv og er med på tilberedning. Barna skal få oppleve et godt pedagogisk måltid med en god atmosfære og inkluderende fellesskap. La barna få mulighet til å prøve nye smaker. Begynnende trening med av- og påkledning.</p>	<p>Vi bruker nærområdet for å gi barna gode opplevelser i varierte omgivelser. Vi legger til rette for fysisk lek og motoriske utfordringer ute og inne. Vi støtter barn i å utvikle og etablere gode vaner i forhold til dobesøk og hygiene. Bli bedre kjent med menneskekroppen. Dele barna i mindre grupper for å gi mer plass til bevegelse. La barna bidra i matlaging og baking. Vi bidrar til at barna får kunnskaper om gode matvaner gjennom samtaler under måltid.</p>	<p>Gå lengre turer og bruke nærmiljøet aktivt. Turer og lek i variert terreng med fokus på glede og mestring av fysiske utfordringer. Fremme gode hygienerutiner. Utvide forståelsen av hvordan kroppen fungerer innvendig og utvendig. La barna delta i matlaging og baking. Utvide forståelsen for sammenhengen mellom kosthold og helse. Være selvhjulpne i garderobe og på toalett. Yoga for de som ønsker.</p>

Voksenrollen:

Vi skal være oppmerksomme på barnas utviklingsnivå og tilrettelegge ut ifra dette. Vi skal gjøre barna nysgjerrige ved å ha prosjekter om ulike temaer knyttet til kropp, bevegelse, mat og helse. Vi tilbyr barna et variert og sunt kosthold. Vi skal skape en magisk stemning rundt måltidet hvor de ansatte i samarbeid med barna lager et variert og innbydende mattilbud. Vi skal invitere til og delta i regelleker, rolleleker, bevegelsesleker og risikofyllt lek både ute og inne. Vi skal større og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnas mestring og innsats.

Før barna i barnehagen vår betyr dette at:

Vi er ute hver dag og barnas motoriske utvikling skal stå i fokus. Vi skal innarbeide rutiner og kunnskap om god håndhygiene. Barna skal bli kjent med kroppen, blant annet ved bruk av bevegelsessanger der kroppsdelene benevnes og andre prosjektarbeid med kroppen som tema. Vi skal utvikle barnas basiskunnskap og erfaringer om kroppen. Vi skal gi barna en begynnende forståelse for betydningen av gode vaner og et sunt kosthold. Vi skal gi barna kunnskaper om hvor maten kommer fra. Vi skal gjennomføre ukentlige turer i barnehagens nærmiljø. Barna skal få bevegelseserfaringer i ulendt og variert terreng.

Kunst, Kultur og kreativitet.

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. (Rammeplan for barnehagen, 2017)

De yngste barna	De mellomste barna	De eldste barna
<p>Tilby forskjellige formingsaktiviteter for å gi barna erfaringer med ulike materiale. Bruke eventyr og formidle med enkel dramatisering. Bidra til at barna blir kjent med barnekultur, som sanger, historier, rim og regler. Bli presentert for digitale verktøy til å utfolde seg kreativt. Stimulere til kreativitet og lyst til utforskning av ulike materialer. Bli kjent med navn på ulike farger.</p>	<p>Finmotorisk forming Barna skal ha tilgang til enkle formingsmaterialer. Tilrettelegger det fysiske miljøet og tilbyr rekvisitter for at barn skal få utfolde seg og videreutvikle sin dramatiske lek. Barna blir introdusert for mer avanserte bevegelsessanger og får mulighet til å leve seg inn i roller. Legger til retter for kreative aktiviteter hvor barna kan utforske og lære å lage ting med materialer fra naturen, og gjenbruksmaterialer. Bruke digitale verktøy for å utfolde seg kreativt.</p>	<p>Stimulere til kreativitet, fantasi og skaperglede. Bruke forskjellige formingsteknikker og variert materiale. Leke teater og rollelek. Mer avansert tegning av både mønster og det man ser. Flere detaljer i tegninger, maling og forming. Bruke digitale verktøy for å utfolde seg kreativt. Sanger med flere vers, lytte til musikk fra ulike land og kulturer.</p>

Voksenrollen:

Vi skal legge til rette for ulike estetiske erfaringer med kunst og kultur. Vi skal tilrettelegge for kreativ utfoldelse med ulike typer materialer som fremmer fantasi, kreativ tenking og skaperglede. Vi skal være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur.

For barna i barnehagen vår betyr dette at:

De skal få uttrykke seg gjennom kunstneriske og kulturelle uttrykksformer. De skal få erfaring med rytme og bruk av ulike instrumenter. De får benytte ulike formingsmateriell til utforskning og egen kreativ oppdagelse. De skal få delta i aktiviteter med dans og bevegelse til musikk. De skal få oppleve stolthet og glede over egen kulturell tilhørighet.

Natur, miljø og teknikk

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. (Rammeplan for barnehagen, 2017)

De yngste barna	De mellomste barna	De eldste barna
Gi barna erfaringer med natur og stimulere til nysgjerrighet. Få erfaring med ulikt vær. Se på endringer i naturen med de ulike årstidene. Bli kjent med ulike dyr. Få erfaring med digitale verktøy. Tilrettelegge for at barna kan bidra med kildesortering. Bruke ulike materialer i lek og aktiviteter med fokus på gjenbruk og kreativitet. Være med på å plante, så og høste inn.	Gå på turer og samle naturmateriale som kan studeres nærmere, og følge med på endringer som skjer i naturen. Bruke bøker og digitale ressurser som en kilde til inspirasjon og nysgjerrighet for å utforske naturens undre. Barna har kunnskap om kildesortering. Fokus på gjenbruk og hvordan vi kan ta vare på naturen og miljøet. Barna får kjennskap til de fire årstidene. Barna får kjennskap til dyr, insekter, fisk og blomster/vekster som er naturlig i nærområdet.	Gå på turer i skog og mark, følge med på endringer i naturen. Årstidene. Bruke digitale verktøy for å utforske ulike tema innen dette fagområdet. Fokusere på gjenbruk. Introdusere barna for miljøvern. Barna utvikler kunnskap om hvordan mennesket og naturen er avhengig av hverandre. Barna presenteres for faktainformasjon i større grad enn tidligere.

Voksenrollen:

Vi skal legge til rette for kunnskap om kildesortering og miljøvern i barnehagen. Vi skal benytte boken «grønne barn» aktivt i vårt arbeid. Vi skal ta i bruk og bli kjent med ulike materialer. Vi skal benytte digitale verktøy i vårt arbeid med barna. Vi skal undre oss sammen med barna og «oppdage verden på nytt». Vi skal benytte oss aktivt av naturen og barnehagens nærmiljø. Vi skal gi barna begynnende kunnskap om mennesker, dyr og planters livssyklus. Vi skal delta i Rusken-aksjonen.

For barna i barnehagen vår betyr dette at:

De skal oppleve glede ved å være ute i all slags vær. De skal bli kjent med ulike insekter og kryp. Vi skal ta i bruk forstørrelsesglass. Vi skal lytte til lyder i naturen og herme dyrelyder. De skal få bruke bøker og digitale verktøy for å utvikle sine kunnskaper om dyr, dyrelyder og naturen. De skal leke med sand, vann og andre naturmaterialer. De skal få delta aktivt i kildesortering i barnehagen. De skal få kjennskap til hvordan vi kan ferdes i naturen sporløst og ta vare på naturen vi benytter oss av. De skal bli kjent med de ulike årstidene. De skal bli kjent med ulike fenomener i naturen.

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Rammeplan for barnehagen (**Rammeplan for barnehagen, 2017**)

De yngste barna	De mellomste barna	De eldste barna
<p>Bidra med veiledning slik at barna lærer hvordan de skal være mot hverandre og vise empati. Barna skal få anerkjennelse fra personalet og oppleve at de blir tatt på alvor. De ansatte hjelper barna med å sette ord på følelser og forsterke positive handlinger. Vi legger til rette for at barna kan få kjennskap til de ulike livssyn og religioner som er representert i barnegruppen. Høytider markeres på et enkelt nivå tilpasset barna. Barna erfarer å dele med andre og ta egne valg. Utvikle evnen til å vise omsorg for hverandre.</p>	<p>Barn utvikler sosial kompetanse, inkludert konfliktløsning og samspill med jevnaldrende.</p> <p>Barn lærer empati og forstår at deres handlinger påvirker andre.</p> <p>De blir kjent med ulike kulturer, høytider og tradisjoner for å fremme toleranse og aksept for mangfold</p>	<p>Ha fokus på hvordan en kan være en god venn for hverandre. Vise respekt og toleranse for hverandre i det vi sier og gjør. Fokus på problemløsning og selvstendig tenkning. Barna får kunnskaper om at vi er forskjellige og at det er bra for fellesskapet. Reflektere over hvem man er og hvordan man vil være. Filosofere og snakke om livet/døden.</p>

Voksenrollen:

Vi skal møte ulike livssyn og trosretninger med respekt og ydmykhet. Respekt er en av våre grunnpilarer og vi anerkjenner hverandres følelser og ulikheter. Vi jobber for god psykisk helse. Vi jobber aktivt med konflikthåndtering hvor vi er rollemodeller og veiledere for barna. Vi skal skape interesse for samfunnets mangfold og se på mangfoldet som en berikelse

For barna i barnehagen vår betyr dette at:

De skal få kunnskap om hvordan man bør være rundt andre og ta hensyn til hverandre. De skal få hjelp til å sette ord på sine og andres følelser. De skal oppfordres til å trøste hverandre og å vise omsorg. De skal få delta i temaarbeid om vennskap. De skal øve på turtaking. De skal undre seg rundt livssynsspørsmål. De skal få erfaring med å markere ulike høytidsdager og merkedager. De skal få delta på markeringen for Verdensdagen for psykisk helse.

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene. (Rammeplan for barnehagen, 2017)

De yngste barna	De mellomste barna	De eldste barna
Barna skal bli trygge på seg selv, personalet og andre barn i barnehagen. Barna skal bli en del av et fellesskap og erfare å måtte ta hensyn til hverandre. Bli kjent med samfunnet gjennom f.eks. aktiviteter knyttet opp til 17. mai og samefolkets dag. Barna skal bli kjent i og rundt barnehagen. Oppleve dyr på nært hold. Barna skal få erfaringer når det gjelder demokratiske avgjørelser, og betydningen av likhet og rettferdighet.	Barn deltar aktivt i sin hverdag for å føle tilhørighet. Alle barn blir sett og hørt, samtidig som de lærer at det ikke alltid er mulig å få gjennomslag for sine ønsker og meninger. Barna skal oppleve at alle er like viktige, uavhengig av kjønn, og at de deltar aktivt i fellesskapet. Barna utforsker samenes status som Norges urbefolkning og deres kultur og fortellinger Prosjekt Jorda rundt.	Gi barna kunnskap om nærmiljøet og de mulighetene som finnes her. Utvikle forståelse for tradisjoner og skikker. Barna skal erfare at de har medvirkning og er del av et demokratisk samfunn. Alle barn skal bli sett og hørt, men skal også erfare at de ikke alltid kan få gjennomslag for det de vil og det de mener. Prosjekt Jorda rundt.

Voksenrollen:

Vi skal utforske og oppdage nærmiljøet sammen med barna. Vi skal sikre demokratisk medvirkning og praksis i barnehagen. Vi skal gi barna kunnskaper om forskjellige levesett, tradisjoner og familieformer. Vi skal utforske ulike landskap. Vi skal bli kjent med hva nærmiljøet har å by på. Vi skal bidra til at barna lærer å orientere seg og ferdes trygt i nærmiljøet.

For barna i barnehagen vår betyr dette at:

Erfaringer og kunnskap om ulike samfunn skal deles og benyttes som utgangspunkt til videre utforskning. De skal få kjennskap til barns oppvekst i andre land. De skal bli kjent med barnehagens nærmiljø. De skal få bli kjent med samfunnet gjennom ulike aktiviteter, eksempelvis markering av 17.mai og samefolkets dag. De skal gjennom lek, undring og engasjement få uttrykke mening.

Antall, rom og form

Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger. **(Rammeplan for barnehagen, 2017)**

De yngste barna	De mellomste barna	De eldste barna
Sortering, puslespill, putte oppi, ta ut. Borte, titt tei. Konstruksjonslek. Barna møter enkle matematiske begreper som stor-liten. Barna lærer å finne sin egen plass i gangen, ved bordet. Orienter seg i barnehagen, vite hvor rommene er. Barna introduseres for enkle tallremser, særlig 1-2-3. Begynnende peketelling. Barna erfarer og bruker tall og telling i naturlige situasjoner.	I leken benytter vi matematiske begreper og fokuserer på sammenligning, motsetninger og sortering. Vi jobber med tall opp til 10 og hjelper barna med å gjenkjenne noen grunnleggende geometriske figurer. Barna utforsker forskjellige former og mønstre. Barna blir kjent med bokstaver og tall gjennom lek og læring. Barna eksperimenterer med geometriske former gjennom ulike aktiviteter som konstruksjonslek, spill, puslespill, perling, og tegning.	Utforske og leke med tall, farger og mønstre. Utvikle barnas matematiske kompetanse gjennom både lek, styrte aktiviteter og spontane hverdagsaktiviteter. Kjenne til tidsbegreper: I går, i morgen osv. Bli kjent med tallene opp til 20. Barna lærer ukedagene, månedene og de ulike årstidene. Utvikle forståelse for sammenhengen mellom tall og mengde.

Voksenrollen:

Vi skal benytte matematiske begreper aktivt i hverdagen sammen med barna. Vi skal tilrettelegge for og sette i gang aktiviteter med matematisk innhold. Vi skal skape et fysisk miljø som inspirerer til utforskning. Vi skal inspirere barna til logisk og matematisk tenkning. Vi skal legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur. Vi skal selv være kreative og skapende forbilder for barna

For barna i barnehagen vår betyr dette at:

De skal møte matematiske begreper i hverdagen. De skal ha tilgang til ulike materialer som inspirerer til matematikk og konstruksjonslek. De skal få erfare matematikk i hverdagen gjennom lek, telling, eventyr, sortering, rim og regler. De skal få erfaring med tallrekker, geometriske former, farger og mønstre. De skal få oppleve variert konstruksjonslek. De skal få være en del av et fysisk miljø som inspirerer til undring og utforskning.